

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво торгівля та біржова діяльність»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка, планування та управління бізнесом»
на тему: «Шляхи підвищення конкурентоспроможності (на прикладі
ПАТ «Одескабель»»

Виконавець:

студент 65 групи факультету ЕУП

Попов Микита Сергійович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор, проректор з наукової роботи

(науковий ступінь, вчене звання)

Ковальов Анатолій Іванович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Дослідження конкурентоспроможності підприємств є надзвичайно важливим питанням, як для окремих підприємств, так і для країни в цілому. Конкуренція – є об'єктивним законом розвинутої ринкової економіки, рушійною силою науково-технічного прогресу. У ринкових умовах висока ступінь конкурентоздатності підприємства це запорука успіху його подальшої діяльності та фінансового стану в цілому, адже конкурентоздатне підприємство має стійку ринкову позицію та високий стабільний прибуток.

Що ж несе в собі поняття конкуренція в економічному сенсі даного терміну, конкуренція – це економічне змагання, суперництво виробників схожих видів продукції на ринку за отримання більшої долі (частини) ринку збуту та одержання максимально можливого доходу від реалізації свого товару або послуги в короткострокових або довгострокових планах.

Отже конкуренція є порівняльним явищем, адже визначити конкурентоспроможність будь-якого товару можна лише в результаті зрівняння із товарами аналогами.

Інтерес представляє аналіз конкретних кроків і дій, які роблять підприємства, щоб здійснити черговий ривок у "боротьбі за лідерство", що визначає важливість і актуальність обраної теми.

Це перш за все відноситься до показників-факторів які безпосередньо впливають на конкурентоспроможність товару, такі як: широта номенклатурного ряду, рівень технічного оснащення на підприємстві, кількість витрат на виробництво, рівень НТП та наукомісткості, інноваційний рівень діяльності підприємства, обсяги збуту, ринки збуту і т.д.

Дослідженнями проблем конкуренції, конкурентних відносин та забезпечення конкурентоспроможності економічних суб'єктів займалися такі вчені та економісти як М. Ю. Портер, І. З. Должанский, Т. О. Загорна, Т. В. Шмулевич, Р. Ешенбах, П. Зенге, К. Крістенсон, В. Н. Осипов, О.Г.

Янковий, А. Н. Литвиненко, Б. В. Букринський, Г. Гамель, П. Друкер та ін. Незважаючи на поглиблене вивчення даної тематики зазначеними авторами, тематика конкурентоспроможності до сьогодні є не закритою, незважаючи на багатогранність вивчення даного фактору єдиного висновку та зазначення конкуренції ще не має, що в свою чергу потребує подальшого розвитку досліджень даної тематики.

Мета та завдання дослідження. Метою даної кваліфікаційної роботи є визначення шляхів підвищення конкурентоспроможності на основі аналізу та оцінки конкурентоздатності підприємства у ринкових умовах господарювання (на прикладі ПАТ «Одескабель»).

Досягнення даної мети потребує виконання наступних задач:

1. Визначити економічну сутність конкурентоспроможності підприємства;
2. Дослідження методів оцінки конкурентоспроможності підприємства;
3. Визначення факторів, що впливають на конкурентоспроможність підприємства;
4. Проаналізувати фінансові показники діяльності підприємства ПАТ «Одескабель»;
5. Виконати аналіз платоспроможності підприємства;
6. Провести оцінку рівня конкурентоспроможності підприємства;
7. Розробити рекомендації щодо укріплення конкурентних позицій підприємства;
8. Оцінити ефективність нововведень на підприємстві.

Об'єктом дослідження є конкурентне положення ПАТ «Одескабель» на ринку кабельно-провідникової продукції України.

Предметом дослідження є аналіз та оцінка конкурентоспроможності підприємства в ринкових умовах господарювання, а також теоретичні та практичні проблеми конкурентоспроможності.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань в роботі використовувалися різні методи. Методи теоретичного узагальнення і порівняння (аналіз і синтез, індукція і дедукція) – для дослідження теоретичних та організаційних аспектів проблеми. Методи збирання, зведення та групування, узагальнення та економіко-статистичні методи – для вивчення та відображення тенденцій на ринку.

Для обробки та аналізу інформації використовувались такі комп'ютерні програми, як Project Expert, Microsoft та Word Microsoft Excel.

Інформаційна база дослідження. Включає законодавчо-нормативну документацію, матеріали Державної служби статистики України, первинну документацію підприємств, періодичні видання, наукові праці вчених-фахівців з проблеми дослідження, інформаційні ресурси світової комп'ютерної інформаційної мережі Internet.

Публікації та апробація результатів дослідження:

Попов М.С. Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства/Розвиток економіки та планування бізнесу в сучасних умовах: проблеми та шляхи вирішення: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 14-15 вересня 2017 р.). – Одеса: Ротапринт, 2017. – С. 105.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти підвищення конкурентоспроможності підприємства»** розглянуто економічну сутність поняття конкурентоспроможність, методи оцінки, а також формування факторів, що впливають на рівень конкурентоспроможності підприємства.

У другому розділі **«Аналіз фінансової діяльності ПАТ «Одескабель»** кваліфікаційної роботи було виконано аналіз основних фінансових показників діяльності ПАТ «Одескабель», аналіз платоспроможності, а також було проведено оцінку рівня конкурентоспроможності підприємства.

У третьому розділі «Економічне обґрунтування шляхів підвищення конкурентоспроможності» були розроблені рекомендації щодо укріплення конкурентних позицій підприємства, як наслідок була проведена оцінка ефективності нововведень на підприємстві для їх успішної реалізації.

ВИСНОВКИ

1. В економічному сенсі: «Конкуренція» – це змагання, суперництво, між виробниками однакових, взаємозамінних видів продукції, за відносну частину ринку, та як наслідок, одержання доходу в період реалізаційного життя виробляемого продукту, послуги.

2. Конкурентоздатність (спроможність) підприємства – якісна відмінність одного підприємства над іншими, яку можна характеризувати ступенем задоволення потреб споживачів, здатністю реалізовувати та виробляти конкурентні товари.

3. На конкурентоспроможність підприємства впливає велика кількість факторів яку заздалегідь прийнято розподіляти на дві великі групи: зовнішні та внутрішні фактори. Назви яких говорять самі за себе, внутрішні фактори впливають на підприємства із середини, та є керованими. Зовнішні завдають впливу поза підприємством та являються для нього важкокерованими, більшість із яких є факторами загрозами для його подальшої успішної діяльності.

4. В сьогоденних реаліях оцінка конкурентоздатності, «ноу-хау» та різноманітних нововведень на постійній основі є невідемливою частиною успішної діяльності підприємства.

5. Оцінка конкурентоспроможності господарюючого суб'єкта необхідна з метою: розробки заходів щодо підвищення конкурентоспроможності; вибору контрагентів для спільної діяльності; складання програми виходу підприємства на нові ринки збуту; здійснення інвестиційної діяльності; здійснення державного регулювання економіки.

6. На підприємстві протягом 2012-2016 спостерігається покращення фінансово-економічного стану, показники діяльності якого кожного року збільшуються, це є свідомством того, що підприємство вдало реалізує поставлені плани та задачі, має налагоджені канали збуту по всій країні та за її межами, у 2014 році відслідковується падіння всіх показників, що супроводжувалось зовнішніми факторами впливу на підприємство, девальвація гривні при підйомі цін на сировину та матеріали, зокрема на мідь, ціна на яку врегульовується на світовому ринку в іноземній валюті, втрата російського ринку збуту.

7. Кошти та поточні фінансові інвестиції на підприємстві недостатні для покриття поточних кредиторських зобов'язань, при великій кількості дебіторської заборгованості можна сказати, що слід переглянути стратегію управління розрахунків із дебіторами підприємства, для своєчасного обороту коштів без необхідності користування кредитними послугами, зменшення залежності підприємства від своєчасного повернення ПДВ з боку держави.

8. Проаналізувавши діяльність українських підприємств кабельної промисловості можна сказати, що ПАТ «Одескабель» посідає перше місце серед конкурентів, це чітко видно якщо проаналізувати основні показники ефективності економічної діяльності підприємств.

9. Найперспективнішим напрямком підвищення конкурентоспроможності ПАТ «Одескабель» є створення на його основі підрозділу, який буде займатися прокладкою багатОВОЛОКОННОГО оптичного мікрокабелю методом пневмозадувки.

10. Інвестиційні витрати на створення підрозділу з прокладки багатОВОЛОКОННОГО оптичного мікрокабелю методом пневмозадувки складаються лише з витрат на закупівлю обладнання, тобто стартові витрати складуть 1860000 грн. Реалізація проекту буде проводитись без залучення кредитних коштів, повністю за рахунок підприємства (дані про наявність достатньої суми коштів підтверджуються останнім балансом підприємства).

11. Середня норма рентабельності складає 37,92%, що свідчить про ефективність інвестування коштів у створення технологічної лінії. Чистий дисконтований дохід склав 212999 грн., що також говорить про відносну прибутковість проекту.

12. Розрахований індекс прибутковості проекту показує, що, з урахуванням вартості грошей у часі, кошти, вкладені в бізнес, принесуть прибуток. Індекс прибутковості проекту створення підрозділу з прокладки багатОВОЛОКОННОГО оптичного мікрокабелю методом пневмозадувки враховує зміну вартості грошей під впливом часу та вказує, що кожна гривня вкладених в проект коштів принесе 0,11 грн чистого прибутку в перерахунку на сьогоднішній день.

13. По запропонованому проекту, термін повернення вкладених коштів складе 35 місяців, а з урахуванням вартості грошей у часі – 52 місяці.

14. Для збереження безбиткового функціонування підприємству потрібно отримувати дохід у розмірі 140000 грн, тобто необхідно проложити 4190 метрів мікрокабелю, що є досяжним показником для підприємства.

15. Підприємству найбільше загрожують такі аспекти його діяльності, як маркетинговий та виробничий. Вплив маркетингових ризиків більш виражений у ціні послуг, що надається, але й зміни у обсязі збуту вчиняють також дуже відчутний вплив.

16. Статистичний аналіз методом «Монте-Карло» проекту створення підрозділу з прокладки багатОВОЛОКОННОГО оптичного мікрокабелю методом пневмозадувки проведений з 10000 ітерацій комбінацій впливу факторів дозволяє дійти висновку, що проект стійкий на 100%.

АНОТАЦІЯ

Попов Микита Сергійович, «Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства (на прикладі ПАТ «Одескабель»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за

магістерською програмою «Економіка, планування та управління бізнесом». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох основних розділів. Об'єктом дослідження виступає підприємство з виробництва кабельно-провідникової продукції.

У кваліфікаційній роботі представлені основні методологічні підходи щодо аналізу конкурентоспроможності підприємства.

Було проведено оцінку конкурентного середовища та положення досліджуваного підприємства на ньому, як результат розроблено стратегію, заходи, щодо підвищення конкурентоспроможності даного підприємства, ПАТ «Одескабель».

Ключові слова: конкурентоспроможність, конкурентне середовище, конкурентне положення, SWOT-аналіз, конкурентна стратегія.

ANNOTATION

Popov Mykyta Serhiiiovych, «Ways to improve the competitiveness of the enterprise (on example of PJSC «Odeskabel»)».

Qualifying work for obtaining an educational Master degree in specialty 076" Entrepreneurship Trade and Stock Exchanges» under the program «Economics, Business Planning and Management». – Odessa National Economic University. – Odessa, 2018

Master's qualification work consists of three main sections. The object of research is the enterprise for the production of cable-conductor products.

In a qualifying work presents the main methodological approaches to the analysis of the competitiveness of the enterprise.

An evaluation of the competitive environment and the position of the investigated company on it was conducted, as a result, a strategy, measures to increase the competitiveness of this enterprise, PJSC Odeskabel, was developed.

Key words: competitiveness, competitive environment, competitive position, SWOT-analysis, competitive strategy.